

طاشينك
اشيخه يوتى غزرت
صاحبنا: هزاند مامورايك: ازمير

"TACHINK,"
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN POLITIQUE & LITTÉRAIRE
Imprimerie Mamourian
SMYRNE

10 ՓԱՐԱ

ԴԱՇԻՆԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	ՏՐԳ.	ՎԵՑ.	ԵՌ.
ԻԶՏՈՐ	80	40	207.72.
ՊՈԼԻՍ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ	108	54	2.72.
ՎՐԱՍԱՆԱԿԱՆ	25	13	3.72.

Համակերպ պէտք է ուղղել «ԴԱՇԻՆԿ»-ի
խմբագրութեան
Rédaction du journal Arménien
«TACHINK»—Smyrne

2ի հրատարակում ձեռագիրները չեն վերադարձուիլ

10 ՓԱՐԱ

ԿՈՒՆԵՑԼ՝Ք ...

Հետեւ հետեւ տարեկան կը հասնի եր-
բայն այս կողմ, որ միշտ իմաստնաձու-
նեցնող պաշտօնական չէլա մը կ'առնէ.

— Կուեցէ՛ք ... Ի նշու չէք կը-
լի...

Գաղափարի ու մտաբանումի ընկերներ
են, որոնց հետ տաննալ լաւ պայքարները
միշտ կարծիք ենք, և որոնք հիմա կը
տարաբնակ, կ'անհամբերին, կը ջգտա-
ղուեն, հետեւներէն տեսնելով մեր անյո-
ժարութիւնը ամէն պատասխանի զիջանե-
լու, ամէն վստահութիւն զիջողութեամբ,
ամէն ցեղատարբութիւն պիտի լուծուի...

Կուեցէ՛ք... Բայց որո՞ւ զէմ...

— Անոնց որ երէկ ձեր քրտինքը քա-
նէի վերջ ձեր արեւը խմել ուզեցին, և
որոնք ձեզ դաւաճեցան կը կոչեն այսօր, Ի-
րենց տառապանքի ու միտ ախտաբաններուն
զիջողութեան մեղքը անհաշիւ համար...

Այդ կողմէն է որ կը հրաւիրէք մեզի
... Merci! Մեր ակտաները իմաստ են
ստոր համար, կամ փայլ չէ մեզի, որ
այդպէս կարծեն, այդ կատարած ունեւնան
մեր մասին:

Մենք այդ աղտոտ, այդ զփռեմ պայ-
քար չուզեցինք ստիչ օրէնք կը հայրե-
նէք վերադարձանք. մենք չուզեցինք
Արտասահմանի մէջ լծադրուած գիտելիքը
երկրի փոխադրել և անոնց քառանկի վը-
տաւորութիւնը պատահաբար իր թրքաճայ
ժողովուրդին տէրին, անոնց սպանիչ զար-
կանութիւնները իրենց Ազատութեան
ըրթին նոր սղողուող տառապանքի մը ի-
նչորդայ:

Ու ամէնք հաւատարմով մնացինք ու կը
մնանք մեր որշումին:

Բայց գիտելիքը երբ են, կ'ընէք, Ի-
րենց արտասահմանեան գերեզմաններէն,
որոնց, եկեր են մինչև հայրենի ափերը,
ու հոն ոտքերնու տեղ գտեր, նոր խա-
նութիւն լացեր ու վերադարձ են իրենց չա-
հազորումի, ատելութեան ու նկատ-
թեան տնտեսի գործը... Մի՛ սահմելիք
ստոր ի տես, այդ արդարադէպ աշխ-
ժողովուրդին վրայ որուն ծոցին մէջ կ'ըն-
դունուին ու կը մտնեն ոճրարոյժ որդե-
րը, մինչ գաղափարի մաքուր ու հարա-
զատ սերները կը խեղդուին, կը կենա-
ղորդին...

Կուեցէ՛ք... Բայց որո՞ւ համար... Երբ
չուրջ կը տեսնու անտարբերութեան,
անարտոյթեան ու ժլտանքի իշխումի անտա-
նաւ անշուք մը, և, անգին, անբանա-
լից ամբողջ մը, որ բարձրագոյն ստեղծ-
նորոգական կեդրոններն ու ամենի տրամա-
րութեան առջին միայն կը խանդավառուի,
կ'երկրազէ, կ'անհնազանդուի...

Կուեցէ՛ք... Բայց ինչու համար... Որ-
պէսդ միայնակ կրես, տանիս խարան-
ուած սինդրոնի մեղքին տղամարտիկը,
և որպէսզի անխորհրդ հանգիստանաներու
կարգին զուարճանք...

Կուեցէ՛ք... Բայց չէք տեսնի որ՝ ներ-
կայ պայմաններուն մէջ՝ անարգութեան
ու պառակտումի գործաւորներուն զէմ
կուելը աւելի պիտի նպաստէ անոնց չա-
ղաւորութեան, պիտի խթանէ անոնց չա-
ղաւորութեան, պիտի կերպով մը վաւե-
րացնէ անոնց դպրութեան իրաւունքը
յայտ իրենց ստրկամիտ հետեւորդներուն,
մինչդեռ գերեք անգին պիտի զրկու-
նանք կարեւորութեան, ուղարկութեան ար-
ժանացած ըլլալու ինքնարեւ գոհունակու-
թենք ու պիտի մատնէր զանոնք յաւիտե-
ական արձամարհումներու ինքնազայար

ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆ ԽԱՊՈՒԿՆԵՐ

Վան 22 Մարտ 1910

Վանայ հարաւ-արեւելեան կողմը զրո-
նուող Տիգրէ գաւառի և չրջակներու
քիւրտներու մէջ վտանգաւոր խմորում
մը սկսած է: Կազմուած է քրդական մի-
ութիւն մը, «Մահաճախ» անունով, որ
հետագային բոլորականի և հանգանակու-
թեան սկսած է: Անոնք միջոցներ գիւ-
ղէ դիւղ կը պատին, գիւղերով ժողովներ
կը գումարեն և ի վերջոյ գրաւաններէն
Ղարանը հանելով բոլորին կողմէն ընել
կուտան հոն խօսուածները զաւթելի պա-
հելու համար: Թէ ինչ են այդ խօսուած-
ները, որոշ հասկնալու չէ, բայց պարզ է
որ քրդական մեծ և վտանգաւոր զաւա-
ղութիւն մըն է որ կը ներխուժէ Գործին
վերին զինավարութեան համար բոլորի
կատարները կը ծանրանան Շէնթիմանի
Շէնթի Ապարի-Գաւառի վրայ: Ինչպէս կը
յիշուի, այդ չէլար Օսմ. Ենթակային ան-
գամ է և անցեալ տնտես վան գաղով բո-
լոր քիւրտ ցեղապետները հետադարձ վան
կանչեց և գաղտնի տեսակցութիւններ ու-
նեցաւ ամենուէն հետ: Ամենքը կարծեցին
թէ քիւրտներու հանդարտութիւն և սահ-
մանադրական կարգերու հանգելու հաղան-
դութիւն կը քարոզէր և գինք ներդրուելին
իրեն անկողնէ և լուսամտի հայրենասէր
մը: Ով կարող է դուշակել կեղծաւոր տ-
րեկաբոյի խեղճան հոգին:

Հնուցով որ Ենթակային քանի ան-
գամ կանչուած է իր սրահներէն, չիշալ
չէլար տակաւին Շէնթիման կը գտնուի,
յոյզացաւ առարկելով:

Աւելի նպատաւոր տեղ կարելի չէր
գտնել քիւրտ ըմբոստութեան մը օրոնը
ըլլալու համար: Տիգրէ գաւառի իր չրջա-
կաներով ամենահոն և հնար կարծին չափ
կատարար քիւրտ բնակչութիւնը կը ներ-
կայանէ, ժամանակը գտնուելով պարտ-
կաւան սահմանադրութիւն վրայ, չտու գիւ-
րին է պէտք կըսած ամեն սահմանի միւ-
կողմէն անցնելով գերեզման կատարար
կան հետապնդումներ:

Տեղացի հայերը տարաւոր մէջ են, ո-
րովհետեւ քիւրտ յայտնապէս սպառնա-
կան զիւրք լսած են իրենց հանգելու
կաշխատին կրեւերու առիթներ ստեղծել,
աներաւ պահանջներ կ'ընեն երբ: Արդի
ուած է մահաճախներուն հայերու հետ
խօսակցելը:

Տեղացի գաղմագամը և կատարարա-
կան մէջ քանի պաշտօնականներ միայն
են քիւրտներու հետ և կատարարութեան
ոչ մէկ տեղեկութիւն չեն հաղորդեր ան-
ցած գաղմագամին մասին, Հայեր միայն
Առաջնորդարան և մահաճախներու կողմ
են: Կուտակայ ինչպէր Առաջնորդարա-
նէն տեղեկանալով քանի մը օր տալ 70
հեծակագործներու ջախտ մը խրկեց հոն,
բայց այդքանը պիտի լուծէ՝ ծառայուն
ըմբոստութեան մը պարագային:

...

Պարոյ խեղճներէն կը տեղեկանանք թէ
մահաճախներ կայ ոչ-խաղաղութեան պա-
հետներն (քիւրտ) ալ արձանագրել
պէտք կըսած ամեն հաւաքելու համար:
Առարկութիւն մը չունենալ այդ մասին,
միայն իրաւունք ունենալ հատկապէս թէ
ինչ ընելու է ուրիշն ոչ-խաղաղութեան կող-
մէ մինչև հիմա վճարուած գինուարական
տուրքերու մասին: Անտես տանել վճար-
ուած այդ դրամները և քրիստոնեաների
հաւատարմութեան ծառայութիւն

պահանջել խաղաղութեան համար որ այդ տե-
սակ տուրք մը վճարած չեն, կը նշանա-
կէ ոտքի տակ առնել արդարութեան և
տրամադրանքի համար ամենատարբարական
պահանջները: Կամ այն է որ պէտք է
ցարդ վճարուած գինուարական տուրքե-
րու փոխարէն 12995 տալ ծնած ոչ-խա-
ղաղները գինուարական ծառայութեան ը-
լրովին դուրս հանել կամ այդ գումար-
ները արձանագրել առիթ վերջ վճարուելիք
տուրքերու հաշուին: Ուրիշ ճամբայ չիկայ:
ՎՐԱՅՐ

ԱՄԲՈՒՆԵՐՈՒ ՀՈԳԵՐԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

ԱՄԲՈՒՆԵՐՈՒ ՀՈԳԻՆ

ՊԱՆՈՒՆԱՆ

ԱՄԲՈՒՆԵՐՈՒ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՅԱՏԿԱՆԵՐԸ
ԱՆՈՆՑ ՄԱՅՆՈՒԹԵԱՆ ՀՈԳԵՐԱՆԱԿԱՆ ՕՐԵՆՔԸ

Հայրենական ամբոյնի մը ներկայած
ամենէն ուշագրաւ իրողութիւնը հետե-
ւալն է. ինչ որ ալ ըլլան զայն կազմող
անհատները, որքան ալ համամտան կամ
այլանման ըլլան անոնց ապրելու եղանա-
կը, անոնց գրաւման, նկարագրելու
կամ խմբակարգութեան, անգամ մը որ
ամբոյնի վերաճելու, տեսակ մը հաւա-
քական հոգի կուտանան որ անոնց զգալ,
խորհիլ և գործել կուտայ բոլորովին տար-
բեր այն եղանակէն՝ որով պիտի զգար,
խորհիլ և գործէր անոնցմէ խաբարանչա-
րը անջատարար: Գաղափարներ, զգա-
ցումներ կան որոնք երևան կուգան կամ
գործողութեան կը փոխուին միմիայն ամ-
բոյնի ձեռնարկող անհատներու մէջ: Հոգե-
բանական ամբոյնը առժամանակաւ չէլ
մըն է՝ կազմուած անհատներ տարբեր,
որոնք ժամանակի մը համար իրարու
զօղուած են՝ յար և նման ինքնապատկա-
րէիներուն որոնք իրենց միտքովին կը
կազմեն նոր էակ մը՝ օժտուած այնպիսի
յատկանիշներով որ բոլորովին կը տար-
բերին մէն մի անջատ ընկիւն ունեցած յոտ-
կանիշներէն:

Հերթով Սեղանարի նման խորթա-
փայն խմբատարներ մը կողմէ յայտնուած
կարծիքի մը հակառակ, ամբոյն մը կազ-
մող կուտակումին մէջ երբեք տարբերու-
թիւն և միջին քանակ չիկայ, այլ նոր յոտ-
կանիշներու զուգակատեւում և ստեղծում,
ինչպէս որ բնաբուծութեան մէջ ինչ ինչ
տարբեր, օրինակի համար՝ խորթները
և թիւները, իրարու միմիայն կը բա-
զաղուեն և կը կազմեն նոր մարմին մը
որուն յատկութիւնները բոլորովին կը
տարբերին զայն կազմող մարմիններու
յատկութիւններէն:

Գիւրին է հաստատու թէ ամբոյն ձե-
ւացնող անհատը որքան կը տարբերի
ուրիշ և կողմնակալ անհատէն, բայց
նոյնքան զիւրին չէ երևան հանել այս
տարբերութեան պատճառները:

Այս պատճառները զէլ ընդլայնարկ
կարենալու համար, պէտք է նախ միտքի
տուճն բերել արդի հոգեբանութեան սո-
հաստատումը թէ անգիտակցի երեւոյթնե-
րը միայն գործարանական կեանքին մէջ
չէ որ բոլորովին գերակշիռ գեր մը կատա-
րեն, այլ նաեւ խմբակարգութեան գործ-
ղութեան մէջ: Մտքին գիտակցի կեանքը
չտու անհայտ լուծին մը միայն կը ներկայ-
անար անգիտակցի կեանքին քով: Ամենէն
նուրբ վերլուծումը, ամենէն խորաթա-
փայն գիտողը հազիւ կը յաջողի միտքը
վարող անգիտակցի շարժարկներու խիստ
փոքր թիւ մը երևան հանել: Մեր գիտա-

կից արարքները յառաջ կուգան անգիտութեան ստորահիմքէ մը (substratum) որ ծընունդ կառնէ մասնաւոր ժառանգականութեան արդեւորութիւններէն։ Այս ստորահիմքը իր մէջ կը պարունակէ ցեղին հոգին կազմող նախաճարակներն անխնայ մընացողները։ Մեր արարքներուն յայտնի պատճառներուն ետեւ կը գտնուին անշուշտ այն գաղտնի պատճառները զորս չենք խոստովանիր, բայց այս գաղտնի պատճառներուն ետեւ կան ա՛լ տակի գաղտնի պատճառներ, ըստ որում նոյնիսկ մենք կ'անգիտանանք զանոնք։ Մեր ամենօրեայ գործողութեանց մեծագոյն մասը արդիւնք է միմիայն մեր միտքին անհասկող իմաստէն շարժառիթներու։

Յեղի մը հոգին կազմող անգիտակից տարրերով է մասնաւոր որ այդ ցեղին անհատները իրարու կը նմանին, և զլիարատագրական դաստիարակութեան՝ բայց մասնաւոր լայնատիկ ժառանգականութեան մը արդիւնք եղող գիտակից տարրերով է որ անոնք կը տարբերին իրարմէ։ Իրենց իմացականութեամբ ամենէն աւելի աննշման եղող մարդերը՝ խիստ համայնական բնազդներ, կիրքեր և զգացումներ կ'աւնանան։ Զգացումի վերաբերեալ ամեն բաներու մէջ, ինչպէս են կրօնք, քաղաքականութիւն, բարոյականութիւն, սէր, հակակրօնութիւն, են, ամենէն հոգեկան մարդերը շատ հազուադէպօքն աւելի բարձր կը մնան ամենէն հասարակ անհատներու մակարդակէն։ Ներքին չարիք գէտի մը և իր կոշկակարին միջև կրնայ անդունդ մը զոյգութիւն ունենալ՝ իմացական տեսակետով, բայց նկարագրի տեսակետով՝ տարբերութիւնը ստէպ ոչինչ է կամ շատ աննշան։

Արդ, ճշդիւ նկարագրել այս ընդհանուր յատկութիւնները—որոնք անգիտակցօքն կը վարուին և որոնք գրեթէ միևնոյն աստիճանով կը գտնուին ցեղի մը բնական անհատներուն մեծագոյն մասին վրայ— միայնակ են ամբողջութեամբ մէջ, Հաւաքական հոգիին մէջ՝ անհատներու իմացական ընդունակութիւնները և՛ հետեւաբար՝ իրենց անհատականութիւնը կը ջնջուին կ'անյայտանան։ Տարանքը կը խեղդուի համայնական մէջ, և անգիտակից յատկութիւնները կը տիրապետեն։

Սովորական յատկութիւններու այս միութեամբ կը բացատրուի՝ թէ ինչու համար ամբողջները երբեք չեն կրնար բարձր իմացականութիւն մը պահանջող գործեր կատարել։ Տարբեր մասնազոյգութեանց տէր նշանաւոր անձերը կազմուած ժողովի մը հանրօրոշմ որոշումները զգալիօքն գերազանց չեն տկարամիտներու ժողովի մը տուած որոշումներէն։ Անոնք կրնան միայնակ այն միջոցով յատկութիւնները միայն գործ ամեն մարդ ունի։ Ամբողջներու մէջ ո՛չ թէ խելքը՝ այլ տրամաբանութիւնն է որ կը համախմբուի։ Ամեն մարդ չէ որ, ինչպէս այնքան յաճախ կը կրկնուի, Վօլթէ-ոէն աւելի խելք ունի, այլ սակայն վստայէ Վօլթէն է որ ամեն մարդէ աւելի խելացի է, եթէ «ամեն մարդ» ըսկով ամբողջները պէտք է հասկնալ։

Բայց եթէ ամբողջ ձևացող անհատները բաւականապէս միացնելով այն սովորական յատկութիւնները որոնցմէ մէն մի անհատ իր բաժինը ունի, պարզապէս միջին մը պիտի կազմուէր և ո՛չ թէ նոր յատկանիշներ պիտի գոյանային։ Հիմայ քննելով թէ ինչպէս կը հաստատուին այս նոր յատկանիշները։

Ամբողջներու մասնաշատուկ այս յատկանիշները՝ որոնցմէ զուրկ է մէն մի ուրոյն անհատ, յառաջ կուգան զանազան պատճառներէ։ Առաջինը այն է որ, ամբողջի մաս կազմող անհատը՝ միայն շատ ուղիւթեան բերմամբ՝ կրտսնայ անպարտիկ կարողութեան զգացում մը որով կրնայ տեղի տալ այնպիսի բնազդներու զորս բոնի պիտի գտնուէր եթէ առանձին ըլլար։ Այնքան նուազ յոճար կը գնահատայ այդ բնազդները զսպելու որ, ամբողջը անանուն և՛ հետեւաբար՝ անպատասխանատու ըլլալով, միշտ անհատները սանձող պատասխանատուութեան զգացումը ամբողջովին կ'անհետանայ։

Երկրորդ պատճառ մըն է փոխանցութիւնը որ ամբողջներու մէջ երևան կը բերէ մասնաւոր յատկանիշներ։ Փոխանցութիւնը կրեաւ հաստատուել բայց չի բացատրուած երևոյթ մըն և զոր պէտք է դնել քննածական կարգի երևոյթներուն մէջ զորս քիչ

մը յետոյ պիտի ուսումնասիրենք։ Ամբողջի մը մէջ ամեն զգացում, ամեն գործողութիւն տարափոխիկ է, և այն աստիճան տարափոխիկ՝ որ անհատը շատ վերականգնող իր անձնական շահը կը գտնէ հաւաքականութեան շահուն։ Ասիկա իր բնութեան բոլորովին հակառակ կարողութիւն մըն է որուն մարդ կրնայ տիրանալ այն ատեն միայն երբ ամբողջի մը մաս կազմէ։

(Շարունակելի) ԿԻԻՍԹՈՒՄ ԼԵՊՈՒ

ՀԻՆ - ՅԻՇԱՏԱԿՆԵՐ

Թե ինչպէս նախաճարակ Մուշեղ Սրբազանը, — Միջնորդի յետոյ Մուշեղ Սրբազանին եւ Բրօք. Վ. Յ. Յակոբեանի միջեւ։

Կեդրոն քաղաքներ շատ մը առաւելութիւններ ունենալէ զատ, ուրիշ անընդունակութիւններն մըն ալ կրնան իրեն մէջ բնակողներուն, մասնաւոր՝ եթէ անոնք ծովագրիկ են, հաւանադիտ են, հոն միշտ առիթներ կը ներկայանան, և կող զայցող քեզի սննդամթերք մեծ անհատաւորութիւններու, մեծ մարդերու հետ տեսնուելու ու սննդ հետ ծանօթանալու համար։

Այդ տարին Սամսոն կը գտնուէի, Ան-Ծովի ամենէն բանուկ, ամենէն վաճառաչա՝ քաղաքը։

Մուշեղ Սրբազանը (այն ատեն գեղ վարդապետ) Սրբազանին կ'. Պօլիս կ'երթար ու Բրօք. Վ. Յ. Յակոբեանին ալ Մարգարէի Անաթօլիա Գօլէճի աղկալանք հիւրէն կ'. Պօլսեցի աշակերտութիւնները բերած էր մինչև նա յանձնուած համար։

Սրբազանը չէի ճանաչար անձամբ, միայն թէ գրական աշխարհին մէջ իր ունեցած համբար, անուան մեծ տեղ մը գրուած էր սրտիս մէջ որ գրեթէ հիւսցումի, պաշտումի մը կը տեսնար, սակայն յարգելի Բրօքէսօրը գրեթէ շատ անգամներ տեսած էի Մարգարէի միացած վեցամսեայ ժամանակամիջոցիս մէջ, ու ներքին խոր յարգանք մը կը տածէի այդ զրազած ու արտաքինապէս այդ անխնամ ու փեղուշա՛ն մարդուն հանդէպ։

Այն օրը առաւօտուն հիտուելի Ռուսական չորհնաւոր իտարսիւսէն էր Սամսոնի առջև ու պիտի մնար մինչև երեկոյ ուշ ատեն ու ճամբորդները օգտուելով այս առիթից՝ զուրս կ'երթէին պտտելու համար քաղաքը։

Այս ճամբորդներու շարքին մէջ կը գտնուի եղբի Մուշեղ Սրբազանն ալ, այն ալ իր կարգին զուրս է ելեր, այցելել է հայոց Առաջնորդաբանը, վարժարանը և եկեղեցին ու կրկին հաւաք է իջեր, ու այս վերջին պահուն էր որ լուր ունեցած ու վազեցի իսկոյն քարափ տեսնելու համար գինքը, սակայն, հէյ վախ, հաղիւթէ հոն հասայ, արդէն հաւակը բաւական հետեցած էր քարափէն։

Հոն, կեցած տեղը քարացած մնացի, մինչև որ իր հաւակը հեռացու հեռացու ու անձնապէս իկտ մը դարձաւ այդ ջուրի անտաճան տարածութեան վրայ։

Հէյ վախ, կ'ըսէի ինքսիրենս, ինչու կանուխէն լուր չունեցայ իր մասին ու կը զղջայի գինքը փախչելու համար։ Ու կը սկսէի մտովին հաւ երթալու միջոցներուն վրայ խորհիլ, որովհետեւ այդ ատեն ներքէն ինչքան զոհարկէն էր Հայուն մը համար, մասնաւոր զգուշացումի մը, հաւ երթալ, այն ալ օտար գործ պարզող հաւ մը։

Մէկ կողմէն այս գիտաբանութիւնները, իսկ միւս կողմէն Սրբազանը տեսնելու ու իր աջը առնելու անդուշտ փափաքը այն աստիճան յուզման մէջ դրեր էին զին որ ինքզինքս մոռցած, գրեթէ խելացի, իսկոյն ամեն ինչ աչքս առած՝ ուղղուեցայ դէպի հաւանադիտ տնօրէնը ու խրնդրեցի իրմէ որ թողուտութիւն ընէ ինչ կէս ժամու հափ հաւ երթալու ու կրկին վերադառնալու համար։

Նախ Տնօրէնը Հայ ըլլալու համարով մերժեց։ Կրկին պաղատեցայ իրեն ու վերջապէս տուած ապահովութիւններուս վրայ թող տուած ու գին յանձնեց հաւաքաւորի մը հակողութեան։ Հաւակ ինչպէս անպատու ու արտաքինութեամբ մը ու քաղաքի ժամու մօտ ալիքներու վրայ թիւս վար ճամբորդութենէն մը յետոյ, հաւը

հասայ ու անմիջապէս վեր մտադրելով աստիճաններէն սկսայ իր մտերիմ մէկ ծանօթ իրանցուհեղ մէկու մը պէս չորս կողմ վազել։

Հակառակ այս աչքուբջ ուրոյն միւս, չէի հանդիպել մէկու մը՝ որ կ'երթար ինքնուրու, կամ կրօնական մարդ մասնէր, չի կար Մուշեղ վարդապետը։ Ի մտնէի, կ'երթէի, հաւուն մէկ յարկաբաժնէն միւս յարկաբաժնէն կ'անցնէի, վեր վար, բայց անօգուտ։

Մէր էր, արդեօք խաբած էին զին։ Սո չէր կրնար ըլլալ, որովհետեւ ապահով ու ստոյգ աղբիւրէ տեղեկացած էի։

Տախտակամածին վրայ հասայ, չունէ ատի քանի մը վայրկեան, ու յետոյ կրկին ոտք ելայ փնտռութիւն, կրկին չըման կատարեցի ամբողջ հաւուն մէջ ու վերջապէս՝ ա՛լ չ'ուսանաւ գինք գտնալ՝ երբ հաւուն աստիճաններուն կ'ուղղուէի հաւաքի իջնալու համար, սանգուխին զուրկ երկտեսուող մարդ մը տեսայ օրոշուաւոր, աշխարհ մտադրով, չէր հաղուած՝ որ վրաս քաջ որտղի մը տպաւորութիւնը թողուց։

Այս մարդը չըլլայ ըսի, ինքնիրենս, որովհետեւ լսած էի իր մասին որ շատ չէր կրկնական մըն է, գրականութեան չափ ալ որտղութեան սիրահար։

Իսկոյն ամբողջ ուսմ հաւաքելով իրեն մօտեցայ ու վարսնտ կերպարանքով մը հարցուցի։

—Դուք չըլլաք Մուշեղ վարդապետը զոր ժամէ մը ի վեր կը փնտռեմ։

Մարդը այս անվերապա՛ն ու յանդուգն հարցումէս գրեթէ զարմացումի մասնըւած։

—Ո՛չ, բաւ։

—Եթէ կը ճանչնայ գինքը, մեծ ծառայութիւն մը ըրած պիտի ըլլաք գինքը կայացնելով իրեն։

—Կրկին ո՛չ, պատասխանեց։

Այս ժխտական պատասխանին վրայ երբ իր ներողութիւնը խնդրելով ետ կը քաշուէի դէպի վար հաւակ իջնալու համար։

—Կեցեք, պարոն, բաւ, ձեզի բան մը պիտի հարցնեմ։

Իր մօտ փութացի մեծ պտտաւորտականութեամբ։

—Ի՞նչ պիտի ընէք Մուշեղ վարդապետը, բաւ, կարգադրելիք ստիպողական գործ մը ունե՞ք հետը։

—Ո՛չ, ըսի, միմիայն պարզ տեսակցութեան մը համար կը փափաքէի գինքը տեսնալ, որովհետեւ ինքը Հայ-Գրականութեան և Հայ-Կրթականութեան մըն է, ու իր զբոյժի արտադրութիւնները մեծ տպաւորութիւն ըրած են մեր մատաղ սիրտներուն վրայ։ Ու երբ լսեցի թէ ինքը այս հաւուն մէջ կը գտնուի եղբի, իսկոյն փութացի հոս գալ ու տեսնալ գինքը, սակայն զրգաղաքար չի կըցայ հանդիպիլ։

—Եթէ գինքը տեսնալու ըլլաք կը ճանչնայք, հարցուց։

—Ո՛չ, պատասխանեցի, այս դեռ առաջին անգամը պիտի ըլլար գինքը ճանչնալու, բայց այդ բաղդը զրացուեցաւ ինձ...։

Խօսակիցս այս անասման հետաքրքրութիւնս տեսնելով, չի կըցաւ ինքզինքը զսպել, ու մէկէն երկարելով իր ձեռքը՝

—Բոնէ բաւ, ասիկա քու փնտռած մարդուդ ձեռքն է...։

Այս անակնկալ յայտնութեան առջև գրեթէ ինքզինքս կորսնցուցած՝ յափշտակեցի իր ձեռքը ու համբուրեցի։ Քանի մը վայրկեան յետոյ, Սրբազանը թնկէս բռնելով դէպ ի նստարան առաջնորդեց զին, ու սկսաւ նախ անձնական իմասին հարցումներ ուղղել, ու յետոյ քաղաքին Հայ բնակչութեան, վարժարանին ու եկեղեցական խնդիրներուն մասին տեղեկութիւններ առնել։ Պատասխանեցի, ինչ որ գիտէի աւելի կամ պակաս այդ լուրերն մասին։

Հ. Ս. ՄԱՆՈՒԿԵՈՒՆ

(Մնացեալը վաղը)

ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

«ԴԱՇԻՆՔ»-ի Նիւ-Եօքի գործակալն է Տիար Մկրտիչ Գալուստեան՝ որուն կրնան գրեթէ բաժանորդագրուել փափաքողք, ինչպէս նաև վճարել իրենց բաժանորդագրութեան մօտ ալիքներուն վրայ թիւս վար ճամբորդութենէն մը յետոյ, հաւը

Ձեռ կարծել թէ Ազգը այժման վերանորոգութիւն մը անցուցած ըլլայ Ազգ. Մասնաւորութեան յանձնարարողութեան ի վեր։ Ձեռ կրնար յիշել պայքար մը, որ մղուած ըլլայ այժման մարդկին և ռանգով, կեդրոնացնելով զայն՝ անգղու շարքը խիստ փափուկ, կենսական և զերարարութիւն խնդիրներու մէջ՝ ուրիշ կախուած ըլլայ Ազգին միութիւնը, Ազգին էութիւնը։ Պայքար մը՝ համառութեան պայմաններու մէջ՝ միշտ ընդունելի և օգտակար է, եթէ խօսքը դրուքեան, Ազգաւորական գրութեան և պայմաններու բարեփոխութեան վրայ է, եթէ հաստատուելու կրօնի և ընկալեալ բարոյականի ներքին տեղեկացումը ուրացում չի պարտաւորել, եթէ Ազգին միութիւնը հովանաւորող, և գարեթէ հետէ իւր հովանի տակ զայն պահպանող եկեղեցւոյն անարգանք չի բերել, եթէ վերջապէս նուիրական համոզմանց և զգացմանց վերաւորանք չի պատճառել, եթէ պայքարողներու հարստակր նոյնն ըլլալով՝ վէճը Ազգը զեկալարելու լաւագոյն միջոցներուն վրայ է։

Այս նպատակով՝ մէն մի անհատ և կուսակցութիւն կարող է իւր ցոյց տալ միջոցը նախընտրելի ընելու համար վիճիլ, փաստել, սրտել մինչև հոն՝ ուր ա՛լ կը սկսի երևան գալ հանրային հեղինակութիւնը, այսինքն, հանրութեան խախտանքները անհատներուն հաւանութիւնը կամ ո՛չ-հաւանութիւնը, ահա՛ հոն պէտք է վերջ ու վախճան գտնեն վիճողներու թափն ու ետանդը։

Բայց մինչև հոն հասնելու համար ընտրուած միջոցը, լսուած ու գրուած խօսքերն ալ ազատութեան, բարեկրթութեան և խոհեմութեան հանդէպ ու հոգը, կնիքն ու գրոյքը կրելու են։

Եւ քանի որ կոխը Ազգին շահերուն, պատուին և բարեկամութեան կը վերաբերի, ուրեմն, ի՞նչ հարկ կայ անձնական հաւանութեան խորանջելու, նուիրական զգացումներ խոցողելու։

Պայքարի մէջ նախատելը, անարգելը լսող իմ անհեղինակ յանցանք է։ Նախատելով փաստ չէ, հայոյնաբար բացատրութիւն չէ, որոնք՝ սակայն՝ նշան են թէ պայքարողները ազնիւ չեն, բարի չեն, նպատակներն Ազգին բարեկամութիւնը չէ։ —Այ՛, բերան ի յաւելուածոյ սրտին խօսի։

Բայց հիմա, զփաղաղաբար, վիճարանողները այնքան տուքցած, աչքերն այնքան կարմրած, կիրքերն այնքան բորբոքած կ'երևին, որ ո՛չ խօսքերուն մէջ կշիւ, ո՛չ քայլերուն մէջ չափ կը տեսնուի, և ո՛չ ալ զոնէ ժամանակին յոյժ կարեւորութիւնը և պարագային փափկութիւնը նկատի կ'առնուին, և կարծես չուզուի տեսնել այն ահաւոր ժգնածամբ՝ որու մէջէն անցնի պարտաւորութեան և հայը, և ուրիշ անվաստ և անկորուստ զուրս գալու համար նպատակի, զազաւարի և հաւաք միութիւն պէտք է։

Եթէ տարբերութիւն կայ ասանց մէջ, նիթ մղորանք կայ գործելու կերպին մէջ, պէտք է եզրադարձար յիշեցնել, համոզի և սրբազրկ ամեն իմութիւն ու սրտով թուրք։

Մարդ մը կամ կուսակցութիւն մը, որ Ազգը կը սիրէ, անոր շահուն, անոր բարեւէ և բարեկամութեան համար կ'աշխատուի, հաս՝ այսպէս կը վարուի. տարբեր վարմունք՝ ազգաւորութիւն կը նշանակէ։

Բռնութիւնը՝ բռնութիւն կը ծնի ու թշնամութիւնը՝ թշնամութիւն կը յարուցանէ, և երբ այս զփաղաղութիւնը համարին եղբարց մէջ տեղի ունենայ, հետեւանքը ընդհանուր ձախողութիւն և ողբալի կոչուութիւն մը կ'ըլլայ անվրէժ, որու գոռոնքներն են, աւերումն ազատ չի կրնար մնալ վիճողն ալ, չի վիճողն ալ, անմեղն ալ, քեղաւորն ալ։

Կրօնը՝ մեր Ազգ. միութեան առանցքը եղած է. յարձակիլ կրօնի վրայ՝ կը նշանակէ յարձակիլ Ազգ. Միութեան վրայ։ Աշխարհի չորս կողմը վայրաւատին եղած Ազգ մըն ենք։ Հեղինակաւոր, Հաւանաւոր, Ընդունաւոր, Սուսմարտայի հայը միջոցաւ, կայ կայալոր, հայ անուան տակ պահողը՝ կրօնքն է, եկեղեցին է, վերցուցեք եկեղեցւոյ միութիւնը մէջտեղէն, և ահա՛ իմ

որն կը խզուի միտ լինան չլինան, կը քայ-
քայուին այդ չլինելուն ամբողջ օգտակարը :
Այս պայմաններուն մէջ, կասկած չիկայ
և չստ ալ բնական է որ Հնդկաստանը, ծա-
ւալի հայր, Եթովպիոյ հայր, Ամերիկայի
հայր՝ հալոյն ու ձուլուն իրենց ապրած
երկրին կրօնքին ու ազգութեան հետ : Այ-
լարձի հետաւոր ծայրերուն մէջ՝ եկեղեց-
ւոյ միութեան շնորհիւ եկեղ հայր հայ մը
նացած է :

Պահպանենք կրօնը և եկեղեցիին, որ-
պէսզէ կարող ըլլանք պահպանել յաւէտ
մեր գոյութիւնը :

ԵՂԻՇԷ՝ ՔՀՆՅՅ. ՓԱՓԱՉԵԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Գիտ ամիս մը առաջ Թուրքիոյ քա-
ղաքական հորիզոնը շատ մութ կերակ-
րէր Երեսօրեակներու ծանրաբեւեռած
ամբարը շատ ցած իջած էին և կրճու-
տութեան մը կը սպասուէր, ինչպէս փո-
թորիկէ վերջ կը սպասուի անձրեւին :
Յունաստանի կացութիւնը շատ վատ-
նաթիւնն էր ներքին, Պալքանեան պե-
տութեանց վեհապետներուն գէպի Ս. Բե-
թիսպուրի ճամբորդութիւնները սպա-
նախօսներով յղի էին :

Յանկարծ կատարուելով վոյք - փառ մը
տեղի ունեցաւ, մութ ամպերը ցրուեցան,
հորիզոնը պարզուեցաւ Յունաստանի կող-
մէն, Պալքանիոյ և Սերպիոյ լիազուորները
Ս. Բեթիսպուրիի գետ առաք բաժանա-
ւորէն յետոյ՝ աշխարհի չորս ծայրերուն
նախաջին իրենց Պոլսի այցելութիւնը, և
պատկերը ամբողջացնելու համար՝ եկաւ
աւտոբուսու համաձայնութիւնը որ խա-
ղաղութիւնը հաստատուեց Պալքանեան
մէջ և անով ընդհանուր Եւրոպայի մէջ :

Կ. Պոլսոյ մէջ օսմանեան զինուորա-
կան ու պատերազմական ուժերուն տու-
ղանցումը ի պատիւ Ֆէրիսի անտ և Բե-
քար լիազուորներուն՝ հաստատուեց այն
կարծիքը՝ թէ արեւելեան սրաքիւ խնդ-
րայուն հետեւեալ չի կրնար փոխուիլ առանց
Թուրքիոյ հաւանութեան և առանց անոր
սովորներուն :

Ռեքիմի տարւոյն ստալին երկու ամիս
ներսուն մէջ ամբարն մութ եզող քաղա-
քական հորիզոնը պայծառացած է և Թուր-
քիոյ զիւստակաւորական կացութիւնը այ-
սօր ամբարն աւելի հաստատուն կերակ-
րեց տեղութիւնները վերջնականորէն
հրաժարած ըլլալ կը թուին միջամտել
Պալքանեան գործերուն ընդհանրապէս և
Թուրքիոյ գործերուն մասնաւորապէս :

Թուրքիոյ արտաքին կացութիւնը ըստ
ամենայնիւրէ է : Բայց որպէսզէ Կայսրու-
թեան ընդհանուր վիճակին մէջ ներդաշ-
նակութիւնը գոյանայ, հարկ է որ ներքին
քաղաքականութիւնն ալ կարող ըլլայ
իր կողմէն նպաստել այս յաջողութեան :
Թէ կառավարութեան ներքին քա-
ղաքականութիւնը զեւրծ է բոլորովին քիչ-
նաղատելի ըլլալէ, կարելի չէ հաստատել
Յունաստանը մինչև իսկ կը սկսին թէ
մէկտարուան միջոցի մէջ՝ տարրերուն միա-
ցումով ձեռք բերուած ներքին կազմա-
կարգութեան գործը ընդհանուր մը կրած է :

Անցեալ տարի, աշտրինակ չըջանի մը
մէջ, Թուրքիոյ բողոքացուցիչ զանազան
չեղերը սահմանադրական կատարեալ ա-
զատութիւն մը վայելելու երեւոյթը ունե-
ին : Անոնց խրաքանչիւրը իր երկու ձեռ-
քերը կ'երկաւրէր գէպի օսմանցիութիւն և
կը յուսար թէ օսմանեան ազգային միա-
թիւնը յառաջ պիտի գար ազգութեանց
զոյրութեան պահպանումէն : Եւ այն առեւ
տկանաւեան եղանք ամբարն խորհրդարա-
նական գումարութիւններ, ուր զանազան
տարրերը կարծեցին թէ կրնային կատար-
եալ անկախութեամբ հաստատուել իրենց
զոյրութիւնը որ ո՛ր և է կերպով չէր կարող
վնասել հայրենիքի բաբոյսական ամբողջու-
թեան :

Ինչպէս Խորհրդարանը, նոյնպէս և ցե-
ղային խորհրդարանները չափազանցեցին :
Խորհրդարանը անհերկի սխալ մը գործեց
վճարահատը նկատողութեան չափերով
ազգութեան խնդիրները : Սահմանադրա-
կան ըզմիւր ներքին զմուտքութեանց պե-
տի մատուցէր՝ եթէ օսմանեան ազգու-
թիւնը կազմող ցեղերէն մին փորձէր միա-
նորուն վրայ զեռակշռութիւն մը ձեռք
բերել՝ արդեամբ կամ նոյնիսկ սկզբամբ :

Այսպիսով խնդիրը բարեկալով լու-
ծուի մը ստանալու ճամբուն վրայ է :
«Եւ իւրազեկ»՝ արդարեան միջադէպին
զատ մը հանկու առաջագործութեամբ հե-
տեկայ տարրերը կը գրէ :—Փառք Աստու-
ծոյ՝ արդարեան չափ մը վերջ գտաւ
շնորհիւ կառավարութեան ձեռք առած
արագ միջոցներուն : Կը կարծենք թէ ո՛չ
ոք մը կրնայ տարրութիւն մը ընել
այս մասին : Ապստամբութիւնը գոյուե-
ցաւ, բնակիչները հնազանդեցան : Բայց
պէտք չէ մտնալ և աննկատ թողուլ ինչ
որ տեղի ունեցաւ :

Իրաւ է թէ ապստամբական շարժումը
յառաջ կուգար բնակիչներուն տգիտութե-
նէն : Այս քր կրնայ ուրանալ ասիկա : Մի-
թէ կառավարութիւնը յանդուր չեղաւ՝
այս տգիտութիւնը ջնջելու համար, ոչնչ
ընելով : Ասիկա ստուգանալութեան ար-
ժանի կէտ մըն է : Որովհետեւ այն մար-
դը որ իր գործերը քննելով՝ կը հասկնայ
իր սխալները և զանաք չուզեր, չի
կրնար կառավարողործուիլ : Այսպէս են
նաեւ կառավարութիւնները : Ձեռք ուզեր
ձանքանալ աշխարհական ապստամբութեան
պատճառներուն վրայ : Եւ, արդէն, առ
այժմ անկարելի ալ է ասիկա, որովհետեւ
սովորէն բաւականաչափ ապացոյցներ
չիկան այդ պատճառները հաստատող :
Բայց պաշտօնական տեղեկութիւններէն և
կրպակայ կացութեան տեղեկ տնօրէն
յապարարութիւններէն սա կէտը յայտնի է՝
թէ զլիսաւոր պատճառը կը կազմէ հաստա-
տումը կարգ մը տուրքերու որոնց հանդա-
մանքին անտեղեկ են բնակիչները : Այսպէս
որ եթէ այսօր ըսուի՝ թէ ձեր կերածներուն,
ձեր մօրեւքին վրայ տուրք պիտի դրուի,
տեղեկները անմիջապէս կը հաւատան :
Ներքին մաքսի (օթրուա) հաստատումը
շատ նպաստեց ապստամբութեան :

Այսպիսի կացութեան մօտէն տեղեկ
անձ մը՝ ապստամբութեան պատճառները
բացատրելով ըսած է .

«Այս ապստամբութեան էական պատ-
ճառը այն է՝ որ կառավարութիւնը չէր
ճանչնար բնակիչներուն խառնուածքը, և
այս վերջիններն ալ, իրենց կարգին, ան-
գէտ էին իրենց պարտականութեանց հան-
դէպ կառավարութեան : Ընդհանուր կեր-
պով՝ այս պատճառը ճիշդ է : Ներքին
մաքսի հաստատումն ալ կրնայ մաս կազ-
մել այս ընդհանուր պատճառին : Ներքին
մաքսի դրութիւնը գրեթէ աշխարհիս ա-
մէն կողմը ջնջուած է և զոյրութիւն ունի
միմիայն քանի մը երկրներուն մէջ ուր ա-
մէն տեսակ արխանայի փուլերէ անցած
է » :

Պետութեան մը վարչութեան մէջ ա-
մենէն աւելի պէտք կ'ըսեն է քաղաքա-
կանութեան կանոնաւորութիւնը :

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՏԵՂԱՌՈՅՍ Երկրագործական Պանքայի
ճիւղին վարչութիւնը նկատելով որ նոյն
հաստատութեանէն գրաւուի փոխառութիւն
ընող զիւղացիները շատ անգամ իրենց
պարտքը վճարելու անկարող կը գտնուին
և իրենց գրաւը դրած ապրանքին վաճա-
ռումով՝ արտաքին չի դոցուիր և ասով
հարկ կրկն իրենց մէկ ուրիշ ապրանքը
ձուլել, այս վերջին պարագային՝ որպէս
զի թէ՛ զիւղացին և թէ՛ երկրագործական
զբաղմունքը չի վնասուի, հրահանգ տը-
ւած է որ առանց նախապէս տուեղելու
զիւղացիի մը պարտք ունենալը կամ չու-
նենալը՝ անոր ապրանքը չի ձուլուի
Պանքային տեղեկութիւն ստանալէ ա-
ռաջ :

ՄԱՆԻՍԻՍԻՍ և չըջալից զիւղերուն մէջ
վերջին անգամ տեղացող անձրեւները մեծ
ուրախութեան պատճառած են հողագործ
գետակարգին :

ՆԱՇԱՆԳԻՍ մէկ քանի կողմերը երե-
ւան եկած այգիներու հիւսնադրութիւնը
հետզհետէ տարածուելու վրայ ըլլալով,
երկրագործական պաշտօնականը զրկուած
են վարտիւնած տեղերը՝ հարկ եղած դար-
մանքը տանելու համար :

ԹԱՂԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ հաշուին ցամաքի
և ծովի ճամբով հասած յիսուն հազար
զրուշ արծաթութեամբ ածուիր և վաճար
վերջնական կերպով ածուրդի պիտի դրուին
տոնոյ 13ին՝ երեքալորի օր, կէսօրէն ու-
ռաջ ժամը 10ին (Ը. Ե.) լիազարկուած :

Թեան պաշտօնատան մէջ և անոնք որ
հարկերն երեք յաւելումով կուզեն մաս-
նակցել ածուրդին, կրնան նոյն պաշտօնա-
տանը զիմիւ որոշեալ օրը :

ԱՌՋԻ ՕՐ Մանիսայի ըզմիւր զէտերէն
երկու հողի Աշխիւ-հաշար զիւղին մէջ նըս-
տած պահուն՝ ձիաւոր զիւղացի մը կանց-
նի այն տեղէն որուն կը հրամայեն որ կե-
նայ, բայց երբ զիւղացին ականջ չի կա-
նար, զիւղերէն մին իր Մարթինի հրացանը
անոր վրայ կուզողէ, անմիջապէս զիւղա-
ցին իր ըզմիւրը պարպելով գետին կը
փռէ զայն անկենդան և մարթինի հրացա-
նէն ալ ուսին զարնելով կը հետանայ : Ու-
տիկանութիւնը փնտռելու վրայ է զիւղա-
ցին որուն ո՛վ ըլլալը զեռ անձանով կը
մնայ :

ԱՅՏԸՆԻ մէջ, վերջին անձրեւներու
պահուն, ձիւն տեղացած է չըջալից լեռ-
ներուն վրայ, ինչպէս նաեւ Նազիլի լեռ-
ներուն զաղաքները ձիւնով ծածկուած
են : Մետաղաբերող ժամէն յետոյ այս
ձիւնատարափը՝ միջոցորտական տար-
րեակ երեւոյթներէն մէկը կը կազմէ :

ԺԱՄԱՆԱԿԱՅՈՅՑ			
Ս. ՍՏԵՓԱՆՈՍ ԵԿԵՂ. ԺԱՄԵՐԳՈՒԹԵԱՆՑ			
11	Ապրիլ Կիրակի	Առաւօտ ժամը	6.30
	Երեկոյ	«	4
12	Աւաղ Բ.	Առաւօտ «	6.30
	Ճաշու	«	10
	Երեկոյ	«	5
13	« Գ.	Առաւօտ «	6.30
	Ճաշու	«	10
	Երեկոյ	«	5
14	« Դ.	Առաւօտ «	6.30
	Ճաշու	«	10
	Երեկոյ	«	5
15	« Ե.	Առաւօտ «	6
	Ճաշու	«	9.30
	Երեկոյ	«	4
	Խաւարում	«	8
16	« Ուր.	Առաւօտ «	9
	Երեկոյ	«	4.30
17	« Ծր.	Առաւօտ «	6.30
	Երեկոյ	«	3
18	« Զատիկ Առաւօտ «	«	5.30

Ծանօթ. — Ամեն ժամերգութեանց լու-
կըզմաւորութեանէն կէս ժամ առաջ զան-
գակահարութիւն տեղի պիտի ունենայ :

ՀԵՌԱԳԻՐ

Կ. ՊՈԼԻՍ, 7 Ապրիլ. — Կը հաւաստեն
թէ Իզմիրի Յունաց Առաջնորդին Պէրա-
թը պիտի յանձնուի Զատիկական տօնէն
վերջը :

ՆՈՅՆ. — Այսօր Խորհրդարանին մէջ
չարուանտեղեկացաւ հողային տուրքի օրի-
նագծին վրայ վիճարանութիւնը :

Շատ երեւոյթանքներ խտեղան հա-
մանադրական տուրքի դրութեան հղմով :

ՆՈՅՆ. — Նախարարաց Խորհրդին չմէջ
Հաւանեան Էփէնտին պաշտօնակալ համար
ընդհանուր միաձայնութեան գոյացած
չլլալով, Հանրագումար չնախկնանք նա-
խարարը իր հրաժարականը պիտի մատու-
ցանէ :

ՆՈՅՆ. — Կառավարութիւնը կրկնէ
պաշտօնական տեղեկութեանց նոր ծանուցազր
մը զրկելով՝ ազգայն է որ կարեւոր միջոց
ները ձեռք առնեն՝ կրկնական Ազգ. Ժո-
ղով անցումը երկու միութեանց միա-
նորակներու անջնիւր առեւելու համար, ու-
րոնց զէմ քուսն կերպով կը բողբեն, քու-
նի որ այս երգումը հարուած մըն է
Սուլթանին վեհապետական իրաւունքնե-
րուն :

ՆՈՅՆ. — Կը հաստատեն թէ Իտալա-
կան հաստատութիւն Իզմիր հասնելէ անմի-
ջապէս վերջը, վեհ. Սուլթանը Պոլսի պի-
տի հրաւիրէ նոյն հաւատարմին ընդհանուր
հրամանատարը :

ՆՈՅՆ. — Հանրային չինութեանց նա-
խարար Հաւանեան Էփ. իր զէմ եղած
բուռն յարձակումներուն հետեանօք իր
հրամարականը տուաւ :

ՆՈՅՆ. — Սօփիայէն հասած հետազո-
նարը կը ծանուցանեն թէ Պուլիսը թեր-
թիւներու գրածին նախկին՝ ապրանքական
ապստամբութիւնը զսպուած չէ :

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

ՀՐԱՊԱՐԱԿ 8/21 ԱՊՐԻԼ, 1910

ԲԱՄՊԱԿ			Աղիւրեհ
Կիրքու	Մայիս Յունիս.	7	56
	Օգոստ. Սեպտ.	7	16
Նիւ-Եօրք	Մայիս Յուն.	14	79
ՍՈՒՐՃ			
Լոստոն	Մայիս	31	3/8
ՇՎՔԱՐ			
»	Մայիս	14/4	
ՑՈՐԵՆ			
Կիրքու	Մայիս	7/7	

ԹԱՏՐՈՆ ՍԵՐՈՒԻՆԿ

ՆՈՐ ԲԵՄ

ՎԱՐՁ. ՏԻԿԻՆ ՍԻՐԱՆՈՅԵՐ

ԵՒ

ՄԱՍ. Տ. ԵՒ Տ. ԱՐՄԵՆԵԱՆԻ

Ուրբաթ 9/22 Ապրիլ

Երեկոյան ժամը 9ին.

Արաբից կարգի շփանդիս

Ի պատիւ

ՏԻԿԻՆ ՍԻՐԱՆՈՅԵՐ

Պիտի ներկայացուի

ՀԱՅՐԵՆԻՔ ԿԱՄ ՄԱԿՏԱ

Իրական կեանքէ, յուզիչ տրամ 4 արար,
Հեղինակ՝ ԶՈՒՏԵՐՄԱՆ

ՎԻՍԻՒՐ ԳԵՐԱԿՍԱՐՆԵՐԸ

ՏԻԿ. ՍԻՐԱՆՈՅԵՐ

ՏԻԿ. ԱՐՄԵՆԵԱՆ

ՏԻՍՐ. ԱՐՄԵՆԵԱՆ

ՏԻՍՐ. Վ. ՓԱՓԱՉԵԱՆ

ՍԻՐԱՐԻԶ

Միծաղալարժ գաւառ 1 արար

Մասնակցութեամբ

Տ. ԱՐՄԵՆԵԱՆ և ՏԻԿ. ԱՆԴՐԱՆԻԿԵԱՆԻ

Գիներ. — 15, 10, 5

Տիկին Սիրանոյի կենսագրական ալ-
պոմինը ճոխ պատկերներով կը ծախուին
թատրոնին դուռը : Դին 10 դր.

ԴԵՂԱՐԱՆ Կ. ՊՈԼԻՍՈՅ

ԹԱՐՄ ԴԵՂԵՐ

ԴԻՐԻՄԳԻՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

ՊԱՄԱՆԱՆԻ ՓՈՂՈՅ

Դեղարանիս մէջ կը գտնուին Մէսք և
Բուլէն գործարան - զեղարաններէ բերել
արուած նորանոր զեղերու ճոխ տեսակ-
ներ :

15 տարինէ ի վեր Կ. Պոլսոյ և ալ
կեղծող տեղերու մէջ արհեստ
խոհմտորէն ի գործ դնելով ամենուէն գու-
հունակութեան արժանացած տիպար զե-
ղագործի համարը կը վայելան :
Աղանքս եղած է. 1. Դեղերու
թարմութիւն, 2. Խոհմտութեան պատրաստու-
թիւն, 3. Դիւրամտալի զիններ, կը բա-
ւէ անգամ մը վարձել :

Տնական մանր մանր զեղերու համար
չարժեր յոգնութիւն առնել և չուաները
վազել, նոյն զիններով և աւելի աժան
կրնամ հալթայթիլ զանոնք :

Դեղարանս կ'այցելեն հետեւեալ ծանօթ
բժիշկները. Տ. Թափալեան, Տ. Խաչա-
տեղեան, Տ. Ժանէլի, Տ. Տամբախիս
Տ. Տէր Դադարեան, Տ. Փիլարիստ, Տ.
Քոզմաթիս, ինչպէս նաեւ ծանօթ բժիշկուհի
Օր. Տէփանեան :

Դեղագործ

100—20

ՄԻՀՐԱՆ ՅԱՆՈՐՈՎԻՉ

ԽՈՐՀՈՂՆԵՐՈՒ ԵՒ ԲԱՆԱՍԻՐԱՅ ՀԱՄԱՐ

ԿԱՐԵՒՐ ԳՈՐԾԵՐ

Ա. — Իսլամաքեան մարզադէն Մանիս.

Թումա Բարալի. . . զին 5 դրուշ.

Բ. — Թուրքիայոց վաճառականութիւնը

Յ. Գ. Մանրեանի. . . զին 12 1/2 դրուշ.

Գ. — Ալեքսիս, Կապադոքիական իմաստասիրու-

կան Յ. Գ. Մանրեանի. . . զին 7 1/2 դրուշ.

Դ. — Մանրեանի Դեմիստի. Յ. Գ. Մա-

մանի. . . 5 դրուշ.

Ե. — 19րդ դար և Յովն. Տերտեղեան

